

การนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปบุริส

ธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล

อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ*

PROMOTION OF POLICY FOR RELIGION AND CULTURE
ENHANCEMENT ACCORDING TO SAPPURISADHAMMA IN THE KHOK
TAN SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, PHU SING
DISTRICT, SISAKET PROVINCE

พระทวีรักษ์ ขนรตโน (แก้วดวงดี)¹ และ เกษฎา ผาทอง²

Phra Taweerak Chanaratano (Kaewduangdee)¹ and Ketsada Phathong²

¹⁻²มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹⁻²Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: weerak33140@gmail.com

บทคัดย่อ

จากสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัญหาด้านวัฒนธรรมที่มีความเสื่อมโทรม เป็นเรื่องราวลที่หลายชุมชนในประเทศ กำลังเผชิญหน้า ซึ่ง ปัญหาเหล่านี้ อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ขาดการสนับสนุน การละเลยของผู้นำในเขตพื้นที่

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1.เพื่อศึกษาการนำหลักหลักสัปบุริสธรรมไปใช้ในการ ส่งเสริม สนับสนุน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น 2.เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสัปบุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ของบุคลากรที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่ต่างกัน 3.เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำหลักสัปบุริสธรรมไปใช้ในการ ส่งเสริม สนับสนุน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ได้แก่ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขต ตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ จาก 13 หมู่บ้านจำนวน 365 คน โดย

---

* Received 6 June 2024; Revised 11 June 2024; Accepted 27 June 2024

การเปิดตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 35 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test or One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย พบว่า

1. การนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอรรถยัญญา (เป็นผู้รู้จักผล) ด้านกาลัญญา (เป็นผู้รู้จักกาลเวลา) ด้านมัตตยัญญา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) ด้านปริสัญญัญญา (เป็นผู้รู้จักชุมชน) ด้านธัมมัญญา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) ด้านบุคคลัญญา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) ตามลำดับ

2. ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารและการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จึงยอมรับสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน และมีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารและการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ การนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลโคกตาล ควรรักษาและพัฒนาต่อไปอีกให้ถึงที่สุด โดยส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านศาสนาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นชุมชนให้เกิดการเห็นคุณค่าและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาให้มากขึ้นให้นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในชุมชน

คำสำคัญ: การส่งเสริม, นโยบาย, สัปปุริสธรรม 7

Abstract

From the conditions of social change Cultural problems that are deteriorating It is a story that many communities in the country are facing these problems. This can be caused by many reasons, such as social change. Lack of support Neglect of leaders in the area The research results revealed that

This research article The objectives are: 1. To study the application of the principles of Sappurisdhamma in promoting and supporting local traditions and culture. 2. To compare people's opinions on the administration according to Sappurisdham principles of the Khok Tan Subdistrict Administrative Organization, Phu Sing District, Sisaket Province. of personnel of different genders, ages, and educational levels. 3. To suggest guidelines for applying the principles of Sappurisdhamma in promoting and supporting local traditions and cultures. The sample group used in the research is people who have the right to vote. Living in Khok Tan Subdistrict, Phu Sing District, Sisaket Province from 13 villages, a total of 365 people by opening the Krejcie and Morgan success tables. The research tool was a research questionnaire 35. The statistics used in data analysis include frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and t-test (t-test), one-way test of variance (F-test or One-Way ANOVA). If Differences were found by testing each pair using Scheffe's method.

The research results found that

1. Implementing the policy to promote religion and culture in accordance with the principles of Sappurisdham 7 of the Khok Tan Subdistrict Administrative Organization, Phu Sing District, Sisaket Province. Overall it is at a high level. When considering each aspect, sorted by average from highest to lowest, as follows: Atthanyuta aspect (One who knows the results) Kalanyuta aspect (He who knows time) Mattanyutta aspect (a person who knows about) the aspect of parisanyutta (Knows the community) Dhammanutta aspect (He

who knows the cause) Pukkalapanyuta aspect (people who know people) respectively

2. People with different levels of education have opinions on the administration and application of the principles of Sappurisadhamma⁷ of Khok Tan Subdistrict Administrative Organization, Phu Sing District, Sisaket Province They are significantly different at the 0.5 level, so the hypothesis is accepted. As for people of different genders and different ages Have opinions on the administration and application of the Sappurisadhamma principles⁷ of Khok Tan Subdistrict Administrative Organization, Phu Sing District, Sisaket Province Overall, there is no difference .

3. Suggestions for developing the policy to promote religion and culture in accordance with the principles of Sappurisadhamma of the Khok Tan Subdistrict Administrative Organization, Phu Sing District, Sisaket Province. Implementing policies to promote religion and culture in accordance with the principles of Sappurisadhamma of the Subdistrict Administrative Organization Khok Tan Subdistrict Local Administrative Organization It should be maintained and developed further to the utmost. By promoting and supporting both religion and culture in the local community to see the value and follow the principles and teachings of Buddhism more and apply the principles of Dhamma to work in the community.

Keywords: Promotion, Policy, Sappurisadham 7

บทนำ

จากสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคมการใช้ชีวิตที่ต้องแข่งกับเวลา จนปัจจุบันทำให้ประชากรในชุมชนต้องดิ้นรนสู้กับชีวิตที่ต้องอยู่ในสังคมที่มีปัญหา ปัญหาด้านวัฒนธรรมมีความเสื่อมโทรมทางด้านวัฒนธรรมมีค่านิยมที่ไม่พึงปรารถนาและไม่เอื้อ ต่อการพัฒนาทั้งหมดนั้นเข้า

คุณภาพชีวิตและสุขภาพของประชากรในชุมชนทั่วทุกคนการบริหารจัดการชุมชนจึงเป็นหน้าที่หลักที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้นำชุมชนควรนำหลักสัปปุริสธรรม 7กับการบริหารจัดการชุมชนโดยการประยุกต์ใช้กับนโยบายบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมใน พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนมากยอมรับนับถือมีโดยเฉพาะด้านการบริหารงานจัดการ ต่างๆในการบริหารจัดการชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน สืบไป (พระปัลลวะพระวชิรญาณ และ สิริภพ สนวนดง, 2539 : 853)

หลักสัปปุริสธรรม 7 หรือคุณธรรม 7 ประการที่บริบูรณ์ในผู้โดยย่อมนำให้เป็นสัปปุริชนที่เจริญด้วยคุณสมบัติควรแก่ความเคารพนับถือของชนทั้งหลาย ทำให้บุคคลนั้น สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี และเป็นหลักปฏิบัติเพื่อทำให้เป็นผู้สงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณสมเด็จพระสังฆราช (อุนฺธฺยา) (2509 : 12)

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงานปกครองที่ อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการบริหาร จากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (วันที่ 18-19 พฤษภาคม 2559) นับตั้งแต่การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยได้เริ่มวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2440 องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดย ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของตำบล โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเป็นหน่วยงานที่สะท้อนการกระจาย อำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (การปกครองท้องถิ่นไทย, 2548)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2562 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาดำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66) การดำเนินการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลเพื่อมุ่งพัฒนา นำชุมชนน่ายุคสู่ความเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการที่ดี พัฒนาสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจการเมืองและสังคมอย่างมีคุณภาพ และยังกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคตขององค์กร โดยกำหนดสถานภาพความต้องการและนโยบายใน

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของ ของชุมชน เพื่อให้การดำเนินการตามกลยุทธ์ แนวทางพัฒนาบรรลุตามเป้าหมาย โดยสามารถแก้ไขปัญหาและ ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของตำบลโคกตาลจึงเป็นส่วนที่สำคัญเพื่อที่จะได้เข้าถึงและรับรู้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของประชาชน อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนสืบไป (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล, 2565)

ดังนั้นปัญหาสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ ว่าประชาชนในเขตพื้นที่การปกครองนั้น มีความหวังว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลนั้นจะปฏิบัติหน้าที่อยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม นั่นก็คือหลักสัปปุริสธรรมทั้ง 7 เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่การปกครองอย่างเหมาะสม ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ สามารถนำผลการวิจัยและการสอบถามข้อเสนอแนะ เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อเสริมสร้างให้เกิดนโยบายมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้พี่น้องประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำหลักหลักสัปปุริสธรรมไปใช้ในการ ส่งเสริม สนับสนุน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ ของบุคลากรที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่ต่างกันขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการนำหลักสัปปุริสธรรมไปใช้ในการ ส่งเสริม สนับสนุน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดศรีสะเกษ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต ตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ จาก 13 หมู่บ้านจำนวน 7,726 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎร ณ กันยายน 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในเขต ตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ จาก 13 หมู่บ้านจำนวน 365 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูล ที่ต้องการกับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ เลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การน่านโยบายส่งเสริม ศาสนาและวัฒนธรรม ไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน จำนวน 35

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดจำนวน 35 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม/การนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) โดยรวม

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิดและปลายปิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

(1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) นำข้อมูลจากการศึกษามารวบรวม สรุป เพื่อกำหนดขอบเขต และเนื้อหาของคำถามให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ทำการวิจัย และผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถตอบข้อเท็จจริงได้

(3) นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ เพื่อขอคำปรึกษาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องให้ตรงกับเนื้อหา ตลอดจนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

(3.1) สร้างแบบสอบถามตามกรอบที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

(3.2) นำผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำขึ้นเสนออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) การวิจัยในครั้งนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

(3.3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น และนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Item-Total Correlation) มีค่าตั้งแต่ .20 - 1.00 จึงสามารถนำมาใช้ได้

(3.4) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 365 ชุด เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลโคกตาล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย

4.3 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ มาตรวจสอบดูความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่า กับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบ สอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป มีลำดับขั้นตอนดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (describe statistics) ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารนโยบายตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (describe statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best W. John, 1997) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายความว่า มีความคิดเห็นในระดับน้อย

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติ t- test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และ F-test (One way Anova) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จะเปรียบเทียบโดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe)

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง 3 ด้าน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (frequency)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of item objective congruence)

2) ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation)

3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ค่าความถี่ (Frequency)

2) ค่าร้อยละ (Percentage)

3) ค่าเฉลี่ย (Mean)

4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

1) ใช้สถิติที่ t-Test (Independent Samples) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 ค่า

4) ใช้สถิติทดสอบเอฟ F-Test (One-way ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 3 ค่า เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แบบ LSD

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 และเป็นเพศหญิง จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 36- 45 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 มีอายุ 46-55 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 มีอายุ 25-35 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 มีอายุ 25 ปี 63 คน จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 มีอายุสูงกว่า 55 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ระดับปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 ปริญญาโท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

1. ผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม7ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านอัตถัญญตา (เป็นผู้รู้จักผล) ด้านกาลัญญตา (เป็นผู้รู้จักกาลเวลา) ด้านมัตตัญญตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) ด้านปริสัญญตา (เป็นผู้รู้จักชุมชน) ด้านธัมมัญญตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) ด้านบุคคลปัญญาตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารและการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 จึงยอมรับสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารและการประยุกต์ใช้

หลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอสว่าง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอสว่าง จังหวัดศรีสะเกษ เรียงตามลำดับดังนี้

3.1 ด้านธัมมัญญา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) จากการวิจัยข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอสว่าง จังหวัดศรีสะเกษ มีสิ่งที่ควรเสนอแนะ คือ ประชาชนต้องการอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลคิดวิเคราะห์ แยกแยะได้เป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

3.2 ด้านอัตถัญญา (เป็นผู้รู้จักผล) จากการวิจัยข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอสว่าง จังหวัดศรีสะเกษมีสิ่งที่ควรเสนอแนะ คือ ประชาชนต้องการอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง

3.3 ด้านอัตตัญญา (เป็นผู้รู้จักตน) จากการวิจัยข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอสว่าง จังหวัดศรีสะเกษมีสิ่งที่ควรเสนอแนะ คือ ประชาชนต้องการอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเกิดความเข้าใจและเข้าถึงปัญหา ที่ประชาชนต้องการ

3.4 ด้านมัตตัญญา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) จากการวิจัยข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอสว่าง จังหวัดศรีสะเกษมีสิ่งที่ควรเสนอแนะ คือ ประชาชนต้องการอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลกำหนดขอบข่ายเวลางานให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 ด้านกาลัญญา (เป็นผู้รู้จักกาลเวลา) จากการวิจัยข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนํานโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอสว่าง จังหวัดศรีสะเกษมีสิ่งที่ควรเสนอแนะ คือ

ประชาชนต้องการอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลใช้เวลาให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและสังคม

3.6 ด้านปรีชาญาณ (เป็นผู้รู้จักชุมชน) จากการวิจัยข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษมีสิ่งที่ควรเสนอแนะ คือ ประชาชนต้องการอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นเสมอ

3.7 ด้านบุคคลปัญญา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) จากการวิจัยข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษมีสิ่งที่ควรเสนอแนะ คือ ประชาชนต้องการอยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลให้เห็นถึงความสำคัญของบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมและชื่นชมให้เกิดเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป

อภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่าการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลเป็นที่ยอมรับและสามารถตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี ประชาชนพึงพอใจกับการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม ทั้ง 7 ด้าน ในระดับมาก อาจเป็นเพราะเกิดการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดผลเป็นอย่งดียั้ง ที่เจ้าหน้าที่มีความเอาใจใส่ทั้ง 7 ด้านดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญา ศรีสมพร (2549 : 89) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้ภาวะผู้นำแนวพุทธของหัวหน้าภาควิชาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าภาควิชา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีการใช้ภาวะผู้นำแนวพุทธในการ

ทำงานอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าภาวะผู้นำแนวพุทธมีผลต่อความสำเร็จในงานของหัวหน้าภาควิชาในระดับมาก และในการจัดอันดับความคิดเห็นภาวะผู้นำแนวพุทธแต่ละข้อ มีผลสำเร็จต่อการทำงาน พบว่า หลักธัมมัญญุตตา (รู้จักเหตุ) ในเรื่องสัปปริสธรรม 7 มีความสำคัญต่อความสำเร็จของงานมากเป็นอันดับหนึ่ง และเห็นว่าหลักอาชชวะ ตามหลักทศพิธราชธรรม 10 มีความสำคัญน้อยที่สุดในบรรดาหลักธรรมทั้ง 17 ข้อ นอกจากนี้ในการทดสอบสมมติฐานยังพบว่าหัวหน้าวิชาที่มีเพศ ระดับการศึกษา อายุ และมีความถนัดในการอ่านหนังสือหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานต่างกัน มีการใช้ภาวะผู้นำแนวพุทธไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากชาวพุทธไม่ว่าจะเพศใดการศึกษาเท่าใด อายุต่างกันเท่าใด และจะเคยอ่านหนังสือหลักธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ในงานมากน้อยเท่าใด ก็ไม่สำคัญอยู่ที่ว่าจะสามารถปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมของพระพุทธเจ้าได้มากน้อยเท่าใด

เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้านนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ด้านธัมมัญญุตตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ 2.สามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด และข้อ 1.สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง รองลงมาได้แก่ข้อ 3.มีเหตุผลในการตัดสินใจปัญหาต่างๆได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดได้แก่ 5.กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ในการทำงานไว้ชัดเจน ตามลำดับ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ “วารสารพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ของ ณัฐ วัฒนพานิช (2547 : 34) ได้กล่าวว่า หลักสัปปริสธรรม 7 สองข้อแรกมีความต่อเนื่องกัน คือ ความเป็นผู้รู้จักเหตุ เป็นผู้รู้จักผล ให้เราปัญญาพิจารณาว่า เหตุอย่างไรรจึงนำไปสู่ผลคือ การปรับตัวเข้ากับชุมชนได้ คำว่าเหตุ หมายถึง การกระทำหรือ ความประพฤติของตัวเรา เช่น การกระทำทางกาย และการพูดทางวาจา และความคิดเห็นของใจ จะเห็นถูกหรือผิดอย่างไร ก็ใช้ปัญญาคิดพิจารณาให้รู้เหตุและผลที่จะเกิดตามมา ถ้าทำเหตุดีผลก็จะดี แต่ถ้าทำเหตุไม่ดี ผลก็จะไม่ดี เพราะฉะนั้นจึงต้องดูเหตุทั้งสองนี้ให้ดี เพราะเป็นเหตุเริ่มต้นในการบริหารงานเพื่อประชาชน

2. ด้านอัตถัญญุตตา (เป็นผู้รู้จักผล) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ1.มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานตามแผนนโยบายที่กำหนดไว้และ ข้อ 2.ตัดสินใจหรือแก้ปัญหาโดยยึดระเบียบและนโยบาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 3.เลือกทำในสิ่งที่เกิดประโยชน์เป็นผลดีต่อตนและผู้อื่น ตามลำดับ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่าสอดคล้องกับหลักธรรมของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.

ปยุตโต) (2547 : 14) ได้กล่าวในหนังสือธรรมบุญแห่งชีวิต ว่า อัตถัญญุตฯ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจการที่ตนกระทำ รู้ว่าที่ตนทำอยู่อย่างนั้น ดำเนินชีวิตอย่างนั้น เพื่อประสงค์ประโยชน์อะไร กิจการที่ตนทำอยู่ขณะนี้เมื่อทำไปแล้วจะบังเกิดผลอย่างไร เป็นผลดี หรือผลเสีย ตลอดจนขั้นสูงสุดคือรู้ความหมายของคติดรรมาเป็นผู้รู้ว่าผลจากการปฏิบัติงานนี้เมื่อทำอย่างเต็มที่แล้วจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเองและชุมชนที่เป็นจุดหมายแท้จริงของการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เฝ้า

3. ด้านอัตถัญญุตฯ (เป็นผู้รู้จักตน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ 1.วางตัวเป็นกลางอย่างเสมอต้นเสมอปลาย และ ข้อ2.กำหนดขอบข่ายการบริหารงานตามระดับความรู้ความสามารถของตน รองลงมา ได้แก่ 3.มอบหมายภาระหน้าที่ได้เหมาะสมกับบุคคล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 5.กระจายอำนาจและความรับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง ตามลำดับ สอดคล้องกับ “หลักสัปปุริสธรรม : หลักธรรมเพื่อการสงเคราะห์” ของ อุดมพร ชื่นไพบูลย์ (2555, หน้า 9) ได้กล่าวว่า อัตถัญญุตฯ แปลว่า ความรู้จักตน หมายถึง รู้ฐานะภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ และคุณธรรมต่างๆ เป็นต้น

4. ด้านมัตถัญญุตฯ (เป็นผู้รู้จักประมาณ) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ 2.บริหารการจัดซื้อจัดจ้างในองค์กรได้อย่างเหมาะสมกับงบประมาณ และข้อ 1.บริโภคและใช้จ่ายทรัพย์สินพอติดกับงบประมาณกลาง รองลงมาได้แก่ ข้อ5.กำหนดกรอบเวลาการบริหารงานที่เหมาะสมยืดหยุ่นได้เสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ4.จัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาที่เหมาะสมกับงบประมาณ ตามลำดับ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลเป็นผู้รู้จักประมาณตนในด้านต่างๆ

5. ด้านกาลัญญุตฯ (เป็นผู้รู้เวลา) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ 1.มอบหมายงานให้เหมาะสมกับเวลาและ ข้อ2.ใช้เวลาในทางราชการให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า รองลงมาได้แก่ ข้อ 3.ใช้เวลาในการทำงานได้อย่างเหมาะสมพอเพียง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 4.ทำภาระหน้าที่สำเร็จตรงตามเวลา ตามลำดับ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล เป็นผู้ มอบหมายงานให้เหมาะสมกับเวลา ใช้เวลาในทางราชการให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ใช้เวลาในการทำงานได้อย่างเหมาะสมพอเพียง ทำภาระหน้าที่สำเร็จตรงตามเวลา

6. ด้านปรีชาญาณ (เป็นผู้รู้จักชุมชน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ 1.ปฏิบัติเหมาะสมตามประเพณีของหน่วยงานและข้อ 2.ได้เข้ามามีส่วนร่วมในพิธีกรรมของท้องถิ่น รองลงมาได้แก่ข้อ 5.ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 3.ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่หน่วยงานจัดขึ้น ตามลำดับ ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล เป็นผู้ปฏิบัติเหมาะสมตามประเพณีของหน่วยงาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในพิธีกรรมของท้องถิ่น ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและชุมชนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่หน่วยงานจัดขึ้น

7. ด้านบุคลลปัญญา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ข้อ 1.ให้ความสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลในสังคมและ ข้อ 2.มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รองลงมาได้แก่ข้อ 3.ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของแต่ละบุคคล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อ 4.นำหลักจิตวิทยามาใช้ในการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล ให้ความสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลในสังคม มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของแต่ละบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกตาล อำเภออุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกันดังนี้

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกตาล อำเภออุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ อายุ ที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเสนอแนะทางในการนำหลักสัปปริสธรรมไปใช้ในการ ส่งเสริม สนับสนุน ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

การนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลโคกตาล ควรรักษาและพัฒนาต่อไปอีกให้ถึงที่สุด โดยส่งเสริมสนับสนุนทั้งด้านศาสนาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นชุมชนให้เกิดการเห็นคุณค่า และจัดกิจกรรมประเพณีและเทศกาลท้องถิ่นที่สำคัญ ส่งเสริมการศึกษาและวัฒนธรรมประเพณี จัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ให้คนในและนอกชุมชนได้รู้จักและเข้าใจ อนุรักษ์สถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม ส่งเสริมศิลปะและหัตถกรรมท้องถิ่น และปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาให้มากขึ้นให้นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในชุมชน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปริสธรรม ในองค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ” พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ มีการนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปริสธรรม 7 ได้แก่

1. ด้านธัมมัญญาตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) หมายถึง รู้จักเหตุ รู้จักธรรม รู้หลักความจริง รู้หลักเกณฑ์ รู้จักวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะทำให้เกิดผลเช่นการทำอะไรให้บรรลุเป้าหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$)

2. ด้านอัตถิยัญดา (เป็นผู้รู้จักผล) หมายถึง รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการกระทำ เช่น รู้ว่าการบริการประชาชนด้วยความเต็มใจ และปรารถนาดีนั้นจะเกิดความพอใจของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

3. ด้านอัตตัญญาตา (เป็นผู้รู้จักตน) หมายถึง รู้ว่าเราอยู่ในสถานภาพเป็นอะไร ว่าขณะนี้เรากำลังทำคุณงามความดีอะไร ให้กับประชาชนในฐานะเป็นผู้รับใช้ประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

4. ด้านมัตตัญญาตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) หมายถึง ความพอดี รู้กำลังในการใช้จ่าย ทรัพย์ รู้กำลังในการทำงานของตนเอง ก็จะทำให้ไม่ให้เกิดร้อนในการต้องต่อสู้ดิ้นรนในการหาเงินเพิ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$)

5. ด้านกาลัญญาตา (เป็นผู้รู้จักกาลเวลา) หมายถึง รู้กาลเวลาอันเหมาะสมในการประกอบสัมมาชีพ การกระทำหน้าที่การงานให้ตรงต่อเวลาให้เป็นเวลา ทันเวลา ให้เหมาะสมเวลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$)

6. ด้านปริสสัญญาตา (เป็นผู้รู้จักชุมชน) หมายถึง รู้จักบุคคล รู้จักประชาชน ที่อยู่ในการบริหารจัดการดูแลของหน่วยงานของตน ควรปฏิบัติแบบไหน กระทำแบบไหน ควรสงเคราะห์อย่างไร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$)

7. ด้านบุคคลัญญาตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) หมายถึง รู้จักว่าบุคคลมีความแตกต่าง มีความสามารถและคุณธรรมอย่างไร และจะยกย่องเชิดชู บุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดีต่อสังคมอย่างไร เพื่อให้เกิดเป็นกำลังใจต่อบุคคลที่เป็นคนดีของสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.585$)

สรุป/และข้อเสนอแนะ

การนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ตามหลักสัปปุริสธรรม ได้แก่ ด้านธัมมัญญาตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) ด้านอัตถิยัญดา (เป็นผู้รู้จักผล) ด้านอัตตัญญาตา (เป็นผู้รู้จักตน) ด้านมัตตัญญาตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) ด้านกาลัญญาตา (เป็นผู้รู้จักกาลเวลา) ด้านปริสสัญญาตา (เป็นผู้รู้จักชุมชน) ด้านบุคคลัญญาตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) อยู่ในระดับมาก โดยในการทำวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล ควรจัดให้มีนโยบาย กิจกรรม ในการส่งเสริม วัฒนธรรม ในท้องที่เพื่อให้เกิดการ เห็นความสำคัญ และเกิดความหวงแหน วัฒนธรรม อันดงามไว้

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล ควรจัดให้มีนโยบาย การศึกษาและการปลูกฝังคุณค่าทางศาสนาและวัฒนธรรม เช่น มีศูนย์การเรียนรู้และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น และการบรรจุเนื้อหาศาสนาและวัฒนธรรมในหลักสูตรการศึกษา

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล ควรจัดให้มีนโยบาย การสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดมูลค่าเป็นที่รู้จักสืบสาน และสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

ด้านธัมมัญญตา (เป็นผู้รู้จักเหตุ) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล คติวิเคราะห์แยกแยะได้เป็นระบบเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างถูกต้อง

ด้านอัตถัญญตา (เป็นผู้รู้จักผล) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล ต้องมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

ด้านอัตตัญญตา (เป็นผู้รู้จักตน) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล กระจายอำนาจและความรับผิดชอบได้อย่างทั่วถึง ให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเกิดความเข้าใจในการทำงานที่สอดคล้องกัน

ด้านมัตตัญญตา (เป็นผู้รู้จักประมาณ) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล กำหนดขอบข่ายเวลางานให้ ชัดเจน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านกาลัญญตา (เป็นผู้รู้จักกาลเวลา) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล ใช้เวลาให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและสังคม

ด้านปริสสัญญตา (เป็นผู้รู้จักชุมชน) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นเสมอเพื่อให้เกิดการเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านบุคลัญญตา (เป็นผู้รู้จักบุคคล) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล เห็นถึงความสำคัญของบุคคลที่เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม เกิดการยกย่องเชิดชูบุคคลที่เป็นต้นแบบในสังคมเพื่อเป็นกำลังใจให้ทำดีต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมศาสนาและวัฒนธรรมไปปฏิบัติตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกตาล อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยมีการเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักสัปปุริสธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปากพะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารงานของพนักงาน เทศบาลในเขตอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3.3 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลครั้งน้อย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

เอกสารอ้างอิง

- พระปลัดวัชร วชิรญาโณ และ สิริภพ สอนดง. (2539). หลักสัปปุริสธรรมเพื่อการบริหารจัดการชุมชน. ประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ ครั้งที่ 1.
- สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (อุทฺธฺายี). (2509). สัปปุริสธรรม, หนังสืออนุสรณ์เนื่องในโอกาสงานฌาปนกิจศพนายชัย. กรุงเทพมหานคร.
- ธเนศวร์ เจริญ. (2548). “100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.2440-2540. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกตาล. (2565). ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับองค์กร. เรียกใช้เมื่อ 11 มกราคม 2566 จาก <https://khokthan.go.th/page/view/62>.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2547). หนังสือธรรมานุญแห่งชีวิต. นครปฐม: วัดญาณเวศกวัน.
- อุดมพร ชื่นไพบูลย์. (2555). สัปปุริสธรรม หลักธรรมเพื่อการสงเคราะห์. วารสารรามคำแหง, 31(1), 29.

อัญญา ศรีสมพร. (2549). การใช้ภาวะผู้นำแนวพุทธของหัวหน้าภาควิชาคณะบริหารธุรกิจ.
มหาวิทยาลัยเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร.